

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

- (1) als pacht betaalde hij jaarlijks 11 schelling 8 grooten en hij was bovendien verplicht tot "eenen dach pickens ende eenen dach rickens"
- (2) "een huysken met xxv royen lants"
- (3) "int oosten aen tsheerenstrate ende aent cheyslant"
- (4) "commende voer aende bovenstraete ende aent tgoet reynier de buemere"
- (5) "een dachwant weyen geheeten tvijrken aende hoffstede jooris fobe" en "terde van ij dachwant lants geheeten schaeffhof aen jans vande perre danoff de twee deelen competeren lauwereys verhavert"
- (6) "diversche partijen van lands al aen een gelegen geheeten de boscherije groot viij dachwant daer inne dat is een halff dachwant v en schoeff aende rysten ende aende grooten brant gelegen"; tevens eigenaar van drie dagwand land "geheeten de bueckels int slaige gelegen". Verder bezat hij oa "met janne sarens cum suis een gemet bosch inde moirters", een "besloten weye gheeten de Swijnaertdijck" en drie dagwand weiden "gheeten de wevertijn aende biesstrate"
- (7) "ter heyden commende voer aen tsheeren strate" de helft van de hofstede werd gekocht van jan de mueleneer
- (8) anthonis de wettere is capelaen van opdorp
- (9) "commende aen Opdorp driesch", begrensd door "Opdorp driesch ende aen Jans van opstal goet"
- (10) "nabij 't vijrken"
- (11) met volgende beperking voor één van zijn percelen : "terde van een gemet meersch in buggenouht meersch te wisselmay met katharina smekens de wederdeele van lodewijckx van vreeackere ende adriaen debock"
- (12) goederen hoofdzakelijk "int slaige"
- (13) jonker, heer van opdorp medeigenaar, samen met franchois van den bossche
- (14) buiten zijn hofstede waren alle door hem gebruikte gronden pachtland. Zo huurde hij van de kerk van buggenhout, van de kapel van opdorp, van de H.Geesttafel van Malderen en twee percelen van de pastoor van Malderen
- (15) "commende int oosten aende grooten driesch" Achter de hofstede bezat zij een gemet land dat "de neeringe" werd genoemd
- (16) hij huurde van "joncker philips hoffman heere van Opdorp seven parteelen onder lant ende weye met een visgrecht daeraene gelegen groot int heele ontrent drije bunderen"
- (17) hij "houdt in pachte van d ooirije lodewijck van vreeckere de helft van een hofstede groot een half dachwant gelegen aende hoffstede van lysbeth moerenaye ende aende hoffstede jans van opstal aen opdorp driesch danoff dander helft den selven als tochteneere is competerende"
- (18) "de weesen van lodewijck rogman houden in proprietyt een hoffstede groot ij dachwant gelegen ter heyden aen margriete

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

van assche goet metten houwt en vischwaters"

- (19) bezat "een bunder heyden aende voshoelen gelegen aent tgoet mants vande perre ende aende vekestrate" alsmede "drije dachwant heyschommele gelegen inde vekestrate aen sijns selfs goet"
- (20) "west der gemeente vekestrate"
- (21) Eigenaar van oa twee dagwand land "genaempt thovevelt aen tgoet Mr Philips Hoffmans ende sbaertmaekers hoffstede"
(baertmaker =barbier,aderlater en heelmeester,chirurgijn)
- (22) joos van de guchte was gehuwd met margriete joos.
Bij verschillende percelen schreef men dat zij "voor de helft competerende hueren voorkinderen" of "hueren voorweesen"
Vermoedelijk was margriete wwe geworden en hertrouwd met joos van de guchte. Daar joos ook een perceel huurde "inde Rijsten gelegen aende Cathe" samen met "de weesen van jan willix" menen we dat jan willix de eerste man was van margriete joos
- (23) oa eigenaar van een dagwand land "opt daesbroeck commende aen Romeyn Mueleneers goet ende aende dreve"
- (24) van jonker philips hofmans huurde hij "een woonhuys ende brauerije met seven dachwant lants daer aene gelegen in diverse plaetsen oost tsheerenstrate" Van Hr De Sager huurde hij "een veldeken genaempt schaeffhoff groot een dachwant gelegen "ter heyden"
- (25) "tende vande vekestrate commende int oosten aende cruysheyde"
Hij bezat oa "drije dachwant oude lant ende weyde gelegen in de biesten dwelck hem is verstorven van wegen syne huysvrouwe". Buiten zijn hofstede in de Vekenstraat huurde hij nog een andere van de wwe en erfgenamen van jacop mettepenning
- (26) eigenaar "van een berchuys met eenen coolhoff ende een visgrecht rontsomme met schueren, stallen ende den winhoff daer neven gelegen groot int heele twee dachwant ende een halff commende aenden grooten Driesch van Opdorp"
Daarnaast bezat hij nog 4 dagwand land "gelegen aen Opdorp Driesch"
- (27) tweede hofstede in de vondelstraat, palende aan de hofstede van margriete van assche in de rijstraat
- (28) "adolff van muelders houdt vande jongen Gillis Jeskens tvierendeel van vijff dachwant lants gelegen aent rat inde vakestrate danoff gillis jeskens deen vierendeel houdt ende jan impens de helft van merten joos"
- (29) inde vonderstrate commende in ij sijden aende diepmeeren
- (30) aende hoffstede lauwereys verhavert
- (31) verrijst neelken
- (32) samen met jan de leeuw was hij "proprietaris van een schoeff rolle ende cheysrolle haer bestrekende op diversche parteelen van lande binnen opdorp"
- (33) "gelegen neven de voshoelen ende aende vekestrate gecocht jegens passchier vande kerckhove" De opbrengst werd er geraamd op de helft van de normale waarde

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

- (34) een perceel nabij kruisheide en vossenhol
- (35) land en bos langsheen de vondelstraat
- (36) "een gemet bosch streckende lanx de meynhoudtstrate west ende suyt de vekestrate "
- (37) "jan coeck gebruyct als tochteneere een dachwant tochtgoet toebehoirende de weesen mant de mol gheeten tdries veldeken"
- (38) eigenaar van "een dachwant lants preter viij royen geheeten de blockstee" Werd eveneens geschat op de helft van de normale waarde
- (39) eigenaar van oa. "een dachwant lants de schuerhoff gheeten commende jegens de fluyte ende aent cheyslant"
- (40) "gillis de raet is proprietaris van een halff bunder lants gecommen van willem peeters gelegen inde vonderstrate met noch een gemet lands daer neffens gecommen van doorije joos ende noch een gemet ouder lants ende weyde gheeten Smedtsvelt"
- (41) een perceel bos in het biestbos nabij "swynaertdijck"
- (42) hij verhuurde "een hoffstede groot twee dachwant gelegen inde vekestrate" aan Dries van Assche
- (43) Deze 2 percelen bestonden uit "de helft van een oudt bunder lants genaempt den mattenbosch gelegen int Slaige" en "drije dachwant lants gelegen int slaige genaempt de hareman"
- (44) zij verhuurde 10 dachwand labeurland en behield 9 dagwand bos voor eigen gebruik
- (45) het perceel was gelegen "int meynhout"
- (46) van twee dagwand land was hij niet de volle eigenaar maar slechts de vruchtgebruiker
- (47) de naam goossens jan werd gevolgd door het woord "oprecht". Precies betekenis ? Een van zijn percelen was "wisselmeye met doorije Jans Verrijst" en een nder "onverdeilt liggende met Marie vande Guchte" Nog een ander perceel langsheen "tsheeren strate", heette "den neckere"
- (48) hij bezat een hofstede op een perceel van een dagwand, maar had ze in huur gegeven aan merten gillis
- (49) hij had oa een perceel van 3 dagwand land "gelegen op de muelders beke"
- (50) het betrof een bos met een "beplant driesveldeken aende Bieststrate"
- (51) hij huurde oa samen met hendrik meerte een half bunder meers van de kinderen jan happaerts "gelegen aende vitsplach / int ingelaer aen Jan Ingels goet" Lag Jan Ingels misschien aan de basis voor namen "Int Ingelaer" en "'t Ingelland" ?
- (52) was eigenaar van een perceel "Ve schoeff op deysmeere" en van een perceel "Op Opdorp coutere halfven schoeff commende aende fluyte"
- (53) een bunder "eesterbosch op de beke inde biest"
- (54) oa "drie dachwant lants geheeten de schapemeere aende kercke goet van buggenouht"
- (55) "Jonckheer Joos Sanders is proprietaris van X bunder bosch gelegen inde vekestrate commende aende muelderstrate ende weduwe cornelis esherix bosch" Bovendien verhuurde hij 14 dagwand land "inde muelderstrate" aan Jan Segers
- (56) "anna smets is proprietaris van terde van een gemet bosch gelegen inde slaige onverdeilt met de erffgenaemen franchois crabbe"

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

- (57) "Mant vanden perre houdt van jonckheer philips hoffman een hoeve met schueren stallen ende ander edificien, waeraff de huysen ende de meestendeel vande landen gelegen is binnen malderen onder brabant ende syn maer gelegen binnen Opdorp vijff bunderen in de sporcke" Van de wezen Jan Verrijst pachtte hij "drije parteelkens meersch gelegen in buggenouht meersch" waarvan de oppervlakte ons onbekend is.
- (58) het betrof "een oude bunder lants gelegen op de beke in de muelderstrate" dat nog onverdeeld eigendom was van Jooris en van Jan van de Vekens die te St Amands woonde
- (59) Hij bezat twee dagwand weide "int slaige" en huurde nog twee dagwand weide "genaempt den walput commende aende Cappelle goet van Opdorp" van Marie van Assche
- (60) het betrof een bos "int meynhout"
- (61) "adriaen vande kerckhove met de weduwe franchois crabbe is proprietaris van een dachwant bosch int slaige gelegen onverdeilt met anna smets"
- (62) gillis pachte van "doorye cornelis escherix vj dachwant lants gelegen opt dbeekvelt ende een bunder genaempt dlanckvelt ende deze parteelen syn verpacht met een pachtgoet waeraff den pachtere is woonachtig binnen st amands baerstroede in vlaenderen, alwaer oock de hoeve ende tprincipael vande lande gelegen is".
- (63) jan van praet was gehuwd met margriete van de vekene
- (64) "Berbel of Barbara Vermeere was de moeder van jooris fobe. Waarschijnlijk bewoonden ze dezelfde hofstede
- (65) "houdt een leenrolle haer bestreckende op diversche goederen van erffven ende leenen gelegen binnen opdorp inhoudende ontrint de groote van x bunderen staende te wandelcoope ende te jaervroeme"
- (66) een halff gemet lants neven scuypers put by thoff ten beveren
- (67) "een hoffstede groot vj dachtwant, mette meerkens daer tegen over gelegen"
- (68) "een hoffstede groot een dachwant ter heyden tegen over den puytoir"
- (69) "een gemet ouder lant ende boogaert gelegen ter heyden achter den puytoir"
- (70) "een halff dachwant lants helftwinninge"
- (71) "een dachwant vijff schoeff op deyssemeere aenden hoogewech"
- (72) "de helft van een hofstede groot een halff dachtwant gelegen aende hofstede lysbet moerenays ende aende hoffstede jans van opstal aen opdorp driesch danoff dander helft den selven als tochteneere is competerende"
- (73) "een dachwant preter xxij royen gelegen op deyssemeere met noch xxij royen Ve schoeff oock opt deyssemeere"
- (74) "heer anthonis de wettere capelaen van opdorp besit als proprietaris een hoffstede groot een halff dachwant gecocht van gillis vande guchte saliger gelegen tegen over de capelle van opdorp ende de hoffstede gillis de vleeschouwer"
- (75) alle eigendommen van joos dierix werden slechts vermeld in een afzonderlijke rubriek onder de titel : "onroerelycke goederen die in proprietyt gebruyckt worden vande genen die vande weth vander vryheyt van opdorp gecommiteert sijn tot inninge ende collectatie van XXen penning achtervolgens dordonnantie daeraf synde"

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

- (76) "jonckheer philips hoffmans heere van opdorp es proprietaris vande heerleyckheyt ende vryheyt van opdorp met mannen ede schepenen eenen heerlycken cheijs / met hergeweyden / reliquen / boeten / overe ende andere ongerne verballen daertoe behoirende... Hij was smaen met franchois van den bossche eigenaar van een hofstede "geheten den puytoir gelegen ter heyden inde vonderstraete"
- (77) Enkele van zijn goederen :
"jonckheer franchois vander meeren van een opperberch met een duyffhuysse rontsomme om twater"
"de selve vander meeren es proprietaris van een hoff genaempt thoff ten beveren, met woonhuys, stallen ende rosmuelen"
"ontrint xxj bunderen lants gelegen rontsomme het voorseyde hoff"
"vj dachwant ende een halff lants genaempt de schoendonck"
"een hoffstede groot een halff gemet aen scuypers put ende thoff ten beveren gelegen"
- (78) Jan van Maerselaer was eigenaar van oa :
"van een opperhuys rontsomme omwatert"
"een hoff met schueren ende stallen ende duyffhuys"
"noch seven bunderen ende een halff lants gelegen rontsomme de voorseyde hoeve"
"joost vincke houdt in pachte van janne van maerselaer een hoffstede gelegen aen den groten driesch onder de linde"
Maar hij pachtte ook goederen van St Bernaerts te Opdorp :
"houdt van 'godshuys van Ste Bernaerts by huercedulle een pachtgoed met weyen groot xvij bunderen"
- (79) griffier, wonende te buggenhout
- (80) pastoor te malderen; had "ter heyden" een hofstede
- (81) oud maar thans volledig verdwenen leenhof, gelegen langs de holstraat (tussen akkerstraat en vierbunderstraat)
- (82) van aan de "slogiestraat" tot het begin van de beekstraat
- (83) was in 1572 uitgestrekter dan nu; ook de bewoning van "vestjen" en "hoekske" werd bij dries gerekend
- (84) luggier van den brande pachtte nog een hofstede die niet te situeren is; misschien is dit de derde van de "drie huizen"
- (85) dit was vroeger een belangrijke verbindingsweg tussen de vekenstraat en st amands
- (86) niet te lokaliseren straat; werd zij later de spiedamstraat ?
- (87) waarschijnlijk de brusselmansstraat
- (88) zeer vaag : zuidkant van opdorp (boexheide) maar ook de omgeving van nieuwstadt, spiedamstraat en drij huizen
- (89) de houtemolenstraat, de molen daar verrees pas in 1676

NAMEN VOORKOMEND IN DE OPMERKINGEN

assche, van dries	42
assche, van margriete	18
assche, van margriete	27

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

assche, van marie	59
bock, de adriaen	11
bossche, van den franchois	76
bossche, van den frans	13
buemere, de reynier	4/9
crabbe franchois, erfgen	56
crabbe franchois, wwe	61
escherix cornelis, doorye	62
escherix cornelis, wwe	55
fobe jooris	64
fobe jooris	5
gillis merten	48
guchte, vande gillis	74
guchte, vanden marie	47
happaert jan, kinderen	51
havert, ver lauwereys	5
havert, ver lauwereys	30
hoffman philips	57
hofmans philips	16/21/24
impens jan	28
ingels jan	51
jeskens gillis	28
joos d'hoirs	40
joos margriete	22
joos merten	28
kerckhove, vanden passchier	33
leeuw, de jan	32
meerte hendrik	51
mettepenning jacop	25
moerenay lysbeth	72
moerenaye lysbet	17
mol, de mant weesen	37
mueleneer, de jan	7
mueleneers romeyn	23
opstal, van jan	17
opstal, van jan	9
opstal, van jan	72
peeters willem	40
perre, van de jan	5
rijst, ver jan	47
rijst, ver jan wezen	57
sager, de hr	24
sarens jan	6
segers jan	55
smekens katharina	11
smets anna	61
vekene, van de margriete	63
vekens, van de jan (st amands)	58
verrijst neelken	31

Het XXe Penningcohier van Opdorp 1572 - opmerkingen

vincke joost	78
vleeschouwer,de gillis	74
vreeackere,van louis	11
vreeckere,van louis d'oirs	17
wettere,de anthonis	8
willix jan	22